

De 4 viktigste medikamenter for lindring i livets slutfase

Før oppstart med de 4 medikamenter i livets slutfase skal pasienten vurderes av lege og pleieteam, og diagnostiseres at døden er nært forestående.

Indikasjon	Medikament	Behovsdosering	Maksimal døgndose	Adm. måte
Smerte, dyspné	Morfin eller Oksykodon (opioidanalgetikum)	<u>Smerte</u> ; 2,5-5 mg eller 1/6 av døgndosen. (po:sc = 3:1) <u>Dyspné</u> ; 1-2,5 mg ¹ Gjentas ved behov, inntil hvert 30. min ²	avhengig av effekten (sjelden > 400 mg)	subcutant (sc)
Angst, uro, panikk, dyspné, muskelrykn., kramper, agitert delirium	Midazolam (benzodiazepin, sedativum)	1 mg til gamle/skrøpelige, ellers start med 2-2,5 mg. Gjentas ved behov, inntil hvert 30. min (titrering) ²	avhengig av effekten (sjelden > 20 mg)	sc
Kvalme uro, agitasjon delirium	Haloperidol (Haldol ® , lavdoseneuroleptikum)	0,5-2 mg x 2 (mot kvalme) 2 mg x 3-5 (mot uro/agitasjon)	10 mg	sc
Surkling i øvre luftveier, ileus, kolikk	Glykopyrron Robinul ® , antikolinergikum)	0,2 mg inntil 1x/t, maks 6 / d	1,2 mg	sc

¹ Dersom pasienten bruker opioider mot smerter, brukes samme behovsdosering mot dyspné

² Det kan være behov for fast medisinerings dersom flere enn 4 behovsdoser er gitt i løpet av 24 timer

OBS: Både midazolam og glykopyrron brukes her utenfor godkjent indikasjonsområde. Vedlagte behandlingsalgoritmer bygger hovedsakelig på erfaring. Bruken kan støttes ved overføring av forskning på pasientgrupper som ikke er døende.

Legen skal være klar over sitt ansvar når medikamenter brukes utenfor godkjente indikasjoner.

Når ulike legemidler blir blandet medfører dette risiko for uforlikeligheter og redusert stabilitet av de ulike legemidlene. Det er derfor ikke anbefalt å blande flere enn to til tre legemiddel i samme blanding. (Refr: [Blandbarhet av de fire medikamentene.](#))

Original: Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

<https://helse-bergen.no/kompetansesenter-i-lindrende-behandling/palliasjon-verktoy-for-helsepersonell/medikamentskrin-vaksne>

Oppdateres/revideres årlig, sist revidert okt. 2021, v/ Palliativt senter, Drammen sykehus, Vestre Viken